

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/112/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5822200018
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5822200018.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Vladimíra Topoľančíka, v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX/XX, E., zastúpenej: JUDr. Jozef Polák, advokát so sídlom Aleja Slobody 1890/50, Dolný Kubín, proti žalovanému: F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXXX/XX, E., o určení, že odstúpením od kúpnej zmluvy zo dňa 27.8.2021 nedošlo k zrušeniu kúpnej zmluvy zo dňa 2.7.2019, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo č. k. 13C/1/2022-38 zo dňa 06.09.2022, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Námestovo (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) konanie vedené pod sp. zn. 13C/1/2022 prerušil do právoplatného skončenia konania o určení neplatnosti kúpnej zmluvy vedeného Okresným súdom Námestovo pod sp. zn. 5C/26/2022.

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že lustráciou v súdnom registri bolo zistené, že na tamomšom okresnom súde je pod sp. zn. 5C/26/2022 vedené konanie o určení neplatnosti kúpnej zmluvy, v ktorom sa H. A. (ako žalobca) voči žalovaným 1/ a 2/ (v tomto konaní vystupujúcim ako sporové strany - žalovaný a žalobkyňa) domáha určenia, že Kúpna zmluva zo dňa 2.7.2019 uzavretá medzi sporovými stranami tohto konania, ktorej predmetom je predaj spoluvlastníckeho podielu žalovaného 10/24-in k pozemkom zapísaným na LV č. XXXX vedenom pre kat. územie H., a to k parcele registra „C“ č. 6798/15, ostatná plocha o výmere 212 m², a k parcele registra „C“ číslo 6867/25, trvalý trávny porast o výmere 422 m², o ktorej zmluve sa vedie vkladové konanie na Okresnom úrade Tvrdošín, katastrálny odbor, pod V 896/2021, je neplatná. Súd prvej inštancie dospel na základe vyššie uvedeného k záveru, že v konaní o určení neplatnosti kúpnej zmluvy vedenom na tamomšom súde pod sp. zn. 5C/26/2022 sa bude riešiť otázka platnosti, resp. neplatnosti Kúpnej zmluvy zo dňa 2.7.2019, ktorá bude mať význam pre rozhodnutie súdu v tomto konaní (13C/1/2022). Pokiaľ by Kúpna zmluva zo dňa 2.7.2019 bola neplatnou (t. j. žalobca v konaní sp. zn. 5C/26/2022 H. A. by sa riadne dovolal (relatívnej) neplatnosti tejto kúpnej zmluvy, avšak s účinkami jej absolútnej neplatnosti ex tunc, potom bezpredmetnou by bola (aj) otázka platnosti/účinkov odstúpenia predávajúceho/žalovaného F. B. od tejto kúpnej zmluvy. Platne, resp. s relevantnými právnymi účinkami možno totiž odstúpiť len od platnej (kúpnej) zmluvy. Taktiež uviedol, že hoci by si súd teoreticky mohol v tomto konaní vyhodnotiť otázku (ne)platnosti kúpnej zmluvy zo dňa 2.7.2019 (ktorá otázka bude v konaní sp. zn. 5C/26/2022 riešená ako meritórna) prejudiciálne, javí sa efektívnejším a z hľadiska právnej istoty vhodnejším vyčkať na právoplatné meritórne rozhodnutie súdu v konaní sp. zn. 5C/26/2022.

3. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa, ktorá sa domáhala jeho zrušenia. Konaniu pred súdom prvej inštancie vytýkala vady zakladajúce odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b), d) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej

len „CSP“). Mala za to, že otázku neplatnosti Kúpnej zmluvy zo dňa 2.7.2019, spoluvlastníctva I. H. A. ako subjektu, ktorému evidenčne svedčí zápis vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností, je oprávnený a povinný riešiť aj súd v tomto konaní. Z uvedeného dôvodu nie je na mieste, aby súd prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 5C/26/2022, pretože na strane žalobkyne pretrváva stav právnej neistoty spočívajúci v tom, že Okresný úrad Námestovo z dôvodu zrealizovaného neplatného odstúpenia od zmluvy prerušil vkladové konanie o povolení vkladu Kúpnej zmluvy zo dňa 02.07.2019. Takýto stav nemá nič spoločné s princípom právnej istoty, na ktorú poukazoval súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Vyjadrila názor, podľa ktorého súd prvej inštancie nebráni nič v tom, aby prejudiciálne vyriešil otázky, ktoré sú pre toto konanie potrebné. Nie je preto dôvod, prečo by súd nemohol pokračovať v konaní. Sama skutočnosť, či prejudiciálnu otázku posúdi náležitým spôsobom, sa prejaví v rozhodnutí vo veci samej. Žalobkyňa poukázala aj na čl. 17 CSP, podľa ktorého súd má postupovať v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádzať zbytočným prieťahom, konať hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Dôvod na prerušenie tohto konania až do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 5C/26/2022 preto podľa názoru žalobkyne nie je daný. Navyiac ustanovenie § 164 CSP dáva súdu možnosť (nie povinnosť) prebiehajúce konanie prerušiť vtedy, ak v inom už prebiehajúcom konaní sa rieši otázka, ktorá môže byť významná pre rozhodnutie súdu v danej veci. Ide o fakultatívne prerušenie konania, teda také, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenia dostupnými procesnými prostriedkami a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Výber, ktoré z možných opatrení slúžiacich účelnej organizácii postupu súdu pri vedení príslušného súdneho konania, je ale potrebné podriaďiť aj zákonnej požiadavke rýchlej a účinnej ochrany práv strán v súdnom konaní a použiť to opatrenie, prostredníctvom ktorého je ochrana práv strán konania rýchlejšia a účinnejšia. Rozhodujúcim hľadiskom je zásada hospodárnosti konania, preto prerušenie konania predstavuje vo všeobecnosti skôr výnimku ako pravidlo (por. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 150/2010).

4. Podaním zo dňa 22.11.2022 sa k odvolaniu žalobkyne vyjadril žalovaný. Uviedol, že s odvolaním žalobkyne nesúhlasí, a že sa stotožňuje s dôvodmi vyslovenými súdom prvej inštancie. Zároveň dal do pozornosti, že okrem konania vedeného tamojším súdom pod sp. zn. 5C/26/2022, je na tamojšom súde vedené i konanie sp. zn. 10C/223/2015, v ktorom sa H. A. ako žalobca domáha vyslovenia neplatnosti kúpnej zmluvy na dotknutý spoluvlastnícky podiel evidovaný na LV č. XXXX medzi žalovaným a F. J.. Vyslovil názor, podľa ktorého by sa konanie malo prerušiť až do skončenia konania vedeného tamojším súdom pod sp. zn. 10C/223/2015, nakoľko vyslovením neplatnosti kúpnej zmluvy medzi F. J. a žalovaným budú neplatné všetky ďalšie právne úkony vykonané žalovaným s predmetnými nehnuteľnosťami.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v rozsahu danom ustanoveniami § 379, § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie postupom podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

6. Z predloženého súdneho spisu a vyjadrenia žalovaného vyplýva, že na súde prvej inštancie prebiehajú popri sebe tri súdne konania. V konaní sp. zn. 10C/223/2015 ide o otázku (ne)platnosti kúpnej zmluvy medzi F. J. a žalovaným, na základe ktorej žalovaný nadobudol do spoluvlastníctva nehnuteľnosti (pozemky zapísané na LV č. XXXX vedenom pre kat. územie H., parc. registra „C“ č. 6798/15, ostatná plocha o výmere 212 m², a parc. registra „C“ číslo 6867/25, trvalý trávny porast o výmere 422m²). V konaní vedenom pod sp. zn. 5C/26/2022 ide o otázku (ne)platnosti kúpnej zmluvy medzi žalovaným a žalobkyňou. V predmetnom súdnom konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 13C/1/2022 ide o určenie, že odstúpením od Kúpnej zmluvy zo dňa 27.8.2021 žalovaným nedošlo k zrušeniu Kúpnej zmluvy zo dňa 2.7.2019 (uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným).

7. Na základe popísaného skutkového stavu odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo predčasné, nakoľko neboli vyhodnotené všetky rozhodujúce skutočnosti potrebné pre rozhodnutie o prerušení konania podľa § 164 CSP.

8. Fakultatívne prerušenie konania upravené v ust. § 164 CSP, v zmysle ktorého ako jediný fakultatívny dôvod prerušenia konania normuje zákon dôvod, že prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd samotný dal na takéto

konanie podnet. Fakultatívne prerušenie konania znamená také prerušenie konania, ktoré nie je pre samotné konanie nevyhnutné. Súd je povinný najskôr urobiť iné vhodné opatrenia dostupnými procesnými prostriedkami a až keď tieto zlyhajú, môže konanie prerušiť. Rozhodujúcim hľadiskom tu bude zásada hospodárnosti konania, preto prerušenie konania bude predstavovať skôr reštriktívnu výnimku ako pravidlo. Rozhodnutie súdu môže často závisieť od otázky, ktorá patrí do právomoci iného orgánu ako súdu alebo v kontexte ktorej prebieha konanie na inom súde. Pri rozhodovaní o návrhu na prerušenie konania je potrebné uvažovať v intenciách vhodnosti, nakoľko prípadným prerušením konania, do skončenia iného správneho alebo súdneho konania, môže prísť k predĺženiu konania na dlhú dobu. Na druhej strane ale nie je vhodné, aby dva sudy rozhodli o totožnej otázke na podklade tých istých skutkových okolností odlišne, nakoľko to významným spôsobom oslabuje princíp právnej istoty. Hlavnými kritériami pre posúdenie vhodnosti prerušenia konania podľa § 164 CSP sú vhodnosť, dĺžka konania, právo sporových strán na rýchlu a účinnú ochranu aj v intenciách článku 17 CSP, zamedzenie prípadných odlišných rozhodnutí aj súdov o tej istej otázke na podklade zhodných skutkových okolností a hospodárnosť konania.

9. Do úvah, z ktorých súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní o prerušení konania podľa § 164 CSP nebolo zahrnuté konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 10C/223/2015, v ktorom sa rieši otázka (ne)platnosti kúpnej zmluvy, od ktorej sa odvodzuje vlastnícke (spoluvlastnícke) právo žalobcu k dotknutým nehnuteľnostiam (a ktoré vlastnícke právo ho oprávňuje k ďalším potenciálnym prevodom vlastníckeho práva). Vzhľadom na to, že sa jedná o konanie, ktoré má podstatný význam pre rozhodnutie v prejednávanej veci, a ktoré okresný súd nezahrnul do svojich úvah týkajúcich sa (fakultatívnych) dôvodov na prerušenie konania, odvolací súd zrušil odvolaním napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, nakoľko pokiaľ nebude vyhodnotená otázka prerušenia konania vo vzťahu ku konaniu vedenom pod sp. zn. 10C/223/2015, je rozhodnutie súdu prvej inštancie o prerušení konania predčasné.

10. Odvolací súd zároveň dodáva, že vzhľadom na dĺžku konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 10C/223/2015, je tu odôvodnený predpoklad, že predmetné konanie bude t. č. už skončené.

11. S poukazom na vyššie uvedené bolo potom nevyhnutným, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b/ CSP) a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 CSP).

12. Úlohou okresného súdu v ďalšom postupe bude po pripojení si spisu sp. zn. 10C/223/2015 (resp. jeho relevantných podaní) posúdiť otázku prerušenia konania vo vzťahu ku konaniu vedenému pod sp. zn. 10C/223/2015.

13. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia dovolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)